

Projekt

z dnia 22 stycznia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR VIII/.../2025
RADY POWIATU W OLEŚNIE**

z dnia 30 stycznia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących
Przemoc Domową na lata 2025- 2027**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107, 1907.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), Rada Powiatu w Oleśnie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Psychologiczno-Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2025- 2027 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

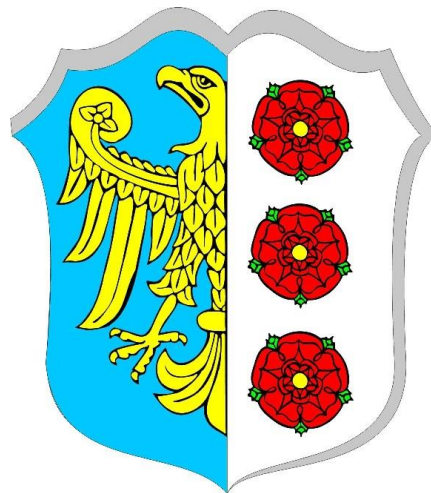
Załącznik do uchwały Nr VIII/.../2025
Rady Powiatu w Oleśnie
z dnia 30 stycznia 2025 r.

PROGRAM

PSYCHOLOGICZNO- TERAPEUTYCZNY

DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

NA LATA 2025-2027

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	PODSTAWA PRAWNA.....	5
III.	ADRESACI PROGRAMU.....	5
IV.	CELE PROGRAMU.....	6
V.	REGUŁY UCZESTNICTWA.....	6
VI.	ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	8
VII.	REALIZACJA PROGRAMU.....	9
VIII.	PARTNERZY PROGRAMU.....	9
IX.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	9
X.	MONITORING.....	10
XI.	PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	11
XII.	ZAKOŃCZENIE.....	11

Wstęp

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która obowiązuje od 22 czerwca 2023r. zmodyfikowane zostało określenie przemocy definiujące obecnie przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej oprócz zdefiniowania pojęcia przemocy domowej, nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Skuteczność działań podejmowanych wobec rodziny, w której istnieje zjawisko przemocy zależy głównie od wieloaspektowości udzielanej pomocy, która powinna być kompleksowa i skoordynowana.

W ramach interwencji kryzysowej w Powiecie Oleskim istnieje Punkt Interwencji Kryzysowej zapewniający bezpłatną pomoc w sytuacjach kryzysu, która obejmuje: konsultacje psychologiczne i pedagogiczne, porady prawne oraz pomoc socjalną. Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie realizuje program korekcyjno edukacyjny. Udział w nim ma być skuteczną metodą korygowania postaw i zachowań osób stosujących przemoc.

Aby rozszerzyć wachlarz pomocy i wsparcia zasadne jest opracowanie i realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową jako właściwą formę podtrzymania zmian m.in. u osób, które były uczestnikami programów korekcyjno-edukacyjnych lub korzystały z innej formy wsparcia. Istotą programu jest realizacja celów terapeutycznych, które umożliwią zwiększenie samoświadomości, umiejętności samoregulacji

oraz wpłyną na zmianę dotychczasowych postaw i zachowań, które pozwolą na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codziennym.

Ustawodawca określił w drodze Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166) standard prowadzenia wyżej wymienionego programu oraz wymagania kwalifikacyjne wobec osób prowadzących te programy. Wprowadził również obowiązek uczestnictwa osoby stosującej przemoc domową w programie psychologiczno - terapeutycznym, w momencie kiedy zespół interdyscyplinarny zdecyduje o skierowaniu do takiego programu. Niepoddanie się tej procedurze grozi odpowiedzialnością wynikającą z art. 66c Kodeksu wykroczeń, co może wiązać się z karą grzywny lub ograniczenia wolności.

Realizując założenia wskazane w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024- 2030, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie opracowało Powiatowy program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2025- 2027.

PODSTAWA PRAWNA

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024r., poz. 1673),
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024r., poz. 1283 ze zm.),
3. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1166),
4. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

ADRESACI PROGRAMU

Uczestnikami programu mogą być:

1. Osoby samodzielnie zgłaszające się,
2. Osoby skierowane przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej takie jak:
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie,
 - Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu oleskiego,
 - Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 - Policja,
 - Prokuratura,
 - Sąd,
3. Osoby kierowane przez podmioty uprawnione do prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”.
4. Osoby, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny stanowiący podstawę do kontynuacji edukacji przeciw przemocowej dla osób stosujących przemoc domową
5. Osoby, które przeszły innego rodzaju oddziaływania wsparciowe, psychologiczne, terapię lub psychoterapię uzależnień,
6. Osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

Uczestnictwa w programie odmawia się osobom chorym psychicznie oraz osobom uzależnionym od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych z wyłączeniem osób, które ukończyły program psychoterapii uzależnień.

Przyjęcie do programu poprzedzone będzie spotkaniem kwalifikacyjnym, który obejmie działania diagnostyczne. Warunkiem przyjęcia jest podpisanie kontraktu, w którym uczestnik zaakceptuje reguły uczestnictwa w programie i zobowiąże się do poszanowania zasad współżycia społecznego oraz rozpocznie udział w spotkaniach indywidualnych. Program swoim zasięgiem obejmuje w pierwszej kolejności osoby z terenu Powiatu Oleskiego niezależnie od statusu materialnego.

CELE PROGRAMU

Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową został opracowany na podstawie wytycznych do tworzenia modelowych programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Podstawowym celem działań programowych jest pomoc osobom stosującym przemoc w zaprzestaniu jej stosowania poprzez edukację. Cel ten ukierunkowany jest na rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw oraz ich utrwalenie u osób stosujących przemoc domową. Program nie stanowi jednak formy osobistej psychoterapii sprawcy a jedynie koryguje jego niepożądane zachowania i postawy, ma charakter psychoedukacyjny.

REGUŁY UCZESTNICTWA W PROGRAMIE

Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

- 1) zgłosić się do uczestnictwa w programie,
- 2) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie,
- 3) ukończyć program w terminach określonych przez podmiot go realizujący,
- 4) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu.

Przed przystąpieniem do programu uczestnicy podczas indywidualnych konsultacji podpisują kontrakt określający zasady uczestnictwa w programie.

1. Kontrakt zawiera:

- 1) uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie,
- 2) formalne wymogi regularnych obecności na zajęciach,
- 3) zobowiązanie do powiadamiania pracownika programu o niemożności zgłoszenia się na zajęcia,
- 4) zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- 5) zobowiązanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych,
- 6) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania się w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- 7) pouczenie o:
 - a) przetwarzaniu danych osobowych na potrzeby realizacji programu – zgoda osoby na ich przetwarzanie,
 - b) odpowiedzialność osoby za jego przestrzeganie, a nie stosowanie się do kontraktu może skutkować usunięciem z programu.

Wobec osób, których uczestnictwo związane jest z decyzją sądu, policji, zespołów interdyscyplinarnych stosuje się powiadomienie tych organów o:

- 1) przystąpieniu osoby stosującej przemoc do programu,
- 2) uchylaniu się od udziału w programie,
- 3) zakończenia uczestnictwa w programie.

Każdy uczestnik programu zobowiązany jest do podpisywania list obecności.

Zachowania uczestników programu będą monitorowane.

Nie zastosowanie się do wyżej wymienionych zapisów, o których mowa w kontrakcie, w tym brak wcześniejszej informacji o nieobecnościach, może spowodować wykluczenie osoby z uczestnictwa w programie. Za uczestnika programu uznaje się wyłącznie osobę, która pozytywnie przejdzie działania kwalifikacyjne, podpisze kontrakt i rozpocznie spotkanie programowe.

Sposób realizacji oddziaływań – przykładowe metody pracy:

- 1) wykłady,

- 2) warsztaty,
- 3) analiza materiałów filmowych,
- 4) dyskusje grupy,
- 5) informacje zwrotne.

Uzyskane informacje objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie programów psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową standard prowadzenia programu obejmuje:

- 1) wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań,
- 2) zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych,
- 3) nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy,
- 4) nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością,
- 5) poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych,
- 6) nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy,
- 7) rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich,
- 8) pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania,
- 9) diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu,
- 10) wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

REALIZACJA PROGRAMU

Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz.U. z 2023 r. poz. 1166).

Program realizowany będzie w oparciu o zasoby lokalowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie przy ul. M. Konopnickiej 8, 46-300 Olesno. Jedna edycja programu obejmie prace z grupą, która powinna liczyć do 8 uczestników. Zajęcia odbywać się będą w systemie otwartym. Zajęcia trwać będą łącznie 70 godz. (w tym 10 godz. zajęć indywidualnych) w miesiącach od sierpnia do listopada w latach 2025 - 2027r.

PARTNERZY PROGRAMU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie w trakcie realizacji programu będzie współpracować z :

1. Ośrodkami Pomocy Społecznej i Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej działającymi na terenie Powiatu Oleskiego
2. Komendą Powiatowa Policji w Oleśnie, Komisariatami w Praszce i Dobrodzieniu oraz Posterunkiem w Rudnikach,
3. Prokuraturą Rejonową w Oleśnie,
4. Sądem Rejonowym i Kuratorami z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Oleśnie,
5. Oświatą,
6. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Oleśnie,
7. Organizacjami pozarządowymi.
8. Rodzinami uczestników programu.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Opracowanie i realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań administracji rządowej, zleconej powiatowi. Środki finansowe na realizację programu psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową zapewnia budżet państwa. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu corocznie a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazywanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel. Jednostka samorządu terytorialnego, ubiegająca się o środki na realizację w/w zobowiązana jest do

złożenia wniosku do Wojewody o środki na realizację programu w danym roku kalendarzowym.

MONITORING

Monitoringowi będą podlegać zachowania związane z przemocą u osób uczestniczących w programie.

System monitorowania polega na weryfikowaniu efektów programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową, zbieraniu informacji o zachowaniu uczestników programu wobec swoich członków rodziny w szczególności poprzez kontakt pisemny z Zespołami Interdyscyplinarnymi, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją.

Monitorowanie programu dotyczyć będzie zakresu tematycznego:

- czy podejmowane działania prowadzą do celu?
- czy program wymaga zmiany działań?
- czy adresaci programu zachowują się zgodnie z oczekiwaniami?

Wskaźniki oceny programu:

1. Liczba osób, które rozpoczęły program:

- samodzielnie zgłaszając się do programu,
- w związku z wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”,
- z innych powodów.

2. Liczba osób, które ukończyły program.

Metody ewaluacji i monitoringu:

- ankieta,
- obserwacja,
- informacje pozyskane od partnerów programu/ wywiad swobodny.

Narzędzie badawcze będzie stanowić ankieta ewaluacyjna przeprowadzana na etapie wstępnym oraz po zakończeniu programu.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową doprowadzi do zmiany i utrwalenia wzorców zachowań uczestników programu oraz dostarczy wiedzy, która będzie okazją do poznania siebie oraz zmiany form myślenia i reagowania.

ZAKOŃCZENIE

Program psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie to ułożony w określonym czasie ciąg działań zmierzających do wybranej, specyficznej grupy odbiorców. Jedyne obawy jakie nasuwają się aby program mógł być realizowany to brak dostatecznego zainteresowania adresatów uczestnictwem w jego działaniach.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.Dz. U. z 2024r. poz. 1673) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Powiatowy Program Psychologiczno- Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domowych na lata 2025-2027 ma na celu pomoc osobom stosującym przemoc w zaprzestaniu jej stosowania poprzez edukację. Cel ten ukierunkowany jest na rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową. Program nie stanowi jednak formy osobistej psychoterapii sprawcy a jedynie koryguje jego niepożądane zachowania i postawy, ma charakter psychoedukacyjny.

Program psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc obejmuje 1 edycję realizowaną od sierpnia do listopada każdego roku w latach realizacji programu (2025r. - 2027r.) w liczbie godzin 70 (w tym 10 godz. zajęć indywidualnych). Adresatami niniejszego programu są pełnoletni sprawcy przemocy zarówno z terenu powiatu oleskiego jak i powiatów ościennych.

Oczekuje się, że wykonanie programu przyczyni się do poprawy sytuacji funkcjonowania rodzin, w których stosowana była lub jest przemoc.

Z powyższych względów podjęcie uchwały jest uzasadnione.